

Development of Learning Management of European Languages and Cultures in a Multicultural Society: A Case Study of Cross-cultural Communication Course at Prince of Songkla University, Pattani Campus

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรปในสังคมพหุวัฒนธรรม:
กรณีศึกษารายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Parilak Klinchang

ปรีลักษณ์ กลิ่นช้าง

Languages Program (German Language), Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University
สาขาภาษายุโรป (แขนงวิชาภาษาเยอรมัน) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Corresponding author: parilak.k@psu.ac.th

Received July 23, 2021 ■ Revised December 21, 2021 ■ Accepted January 26, 2022 ■ Published April 18, 2022

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the approaches for the development of European language and cultural learning management, focusing on German and French, in multicultural society, and 2) to study learning outcomes and learners' satisfaction toward learning management in cross-cultural communication course. The sample used in this research were 15 European Languages Program students enrolled in a cross-cultural communication course during the academic years 1/2019, 3/2019 and 1/2020 at Prince of Songkla University, Pattani campus. The research instruments consisted of a learning management plan, group conversation, participant observation, achievement interview, field-based learning tests and satisfaction questionnaire and assessment of learning achievement.

The results of the research showed that 1) guidelines for developing learning management were as follows: 1.1) integrating learning by integrating of dynamic learning styles and a variety of combinations according to learners' needs, 1.2) organizing extra-curricular activities or extra-field activities for hands-on interactions with native speakers, 1.3) creating a relaxed, equal, fair and democratic learning environment, 1.4) linking the European language to the local environment, 1.5) giving learners an opportunity to transfer knowledge to others, 1.6) developing and applying technology for knowledge transfer, and 1.7) cooperating with organizations and financial support. 2) The learning outcomes were gaining cross-cultural communication skills and understanding of oneself and others in a multicultural society with different religions. The results of the evaluation of the achievement of learning management in all areas were at the highest level in all aspects. The students' satisfaction toward learning management was at a very good level in all three semesters.

Keywords: Learning management, European language and culture, Multicultural society, Cross-cultural competencies, Pattani

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) ในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) เพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสาขาภาษายุโรป จำนวนทั้งหมด 15 คน ในปีการศึกษา 1-2562, 3-2562 และ 1-2563 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบปฏิบัติการภาคสนาม แบบประเมินความพึงพอใจ และการประเมินทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1.1) การบูรณาการการเรียนรู้โดยการปรับเปลี่ยนแผนรูปแบบของการเรียนรู้แบบพลวัตและการผสมผสานความหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน 1.2) การมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมภาคสนามในการลงมือปฏิบัติจริงร่วมกับเจ้าของภาษา 1.3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความผ่อนคลาย เสมอภาค ยุติธรรม เป็นประชาธิปไตย 1.4) การเชื่อมโยงภาษายุโรปกับสิ่งรอบตัวภายในท้องถิ่น 1.5) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น 1.6) การพัฒนาปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ 1.7) การสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ และการได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ 2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ คือ การเพิ่มทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและความเข้าใจตนเองและผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความต่างศาสนา ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมากที่สุดทั้งสามภาคการศึกษา คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ภาษาและวัฒนธรรมยุโรป, สังคมพหุวัฒนธรรม, สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม, ปัตตานี

■ บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันสังคมโลกมีความเป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บทบาทการทำงานของมนุษย์ในยุคนี้มีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน การจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อเพิ่มสมรรถนะในด้านต่างๆ ให้ผู้เรียน รวมทั้งเพิ่มทักษะการทำงานข้ามวัฒนธรรมซึ่งทวีความสำคัญมากขึ้นด้วย ประเด็นที่น่าสนใจ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบใดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้สภาวะการณ์ที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างสังคมชายแดนใต้ ในกรณีนี้ผู้วิจัยศึกษากรณีของการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรป ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยเลือกรายวิชาการศึกษาข้ามวัฒนธรรมซึ่งเปิดสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรภาษายุโรป คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นกรณีตัวอย่าง เนื่องจากพบปัญหาบางประการจากทัศนคติของการเรียนรู้ภาษายุโรปของคนในท้องถิ่น กล่าวคือ ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนใต้นับถือศาสนาอิสลาม และบางส่วนมีแนวคิดปฏิเสธการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรปด้วยความเชื่อว่าอิทธิพลของศาสนาคริสต์ และการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรปอาจส่งผลต่อแนวคิดและวิถีปฏิบัติของผู้คนที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ภาษายุโรปอย่างภาษาเยอรมันและภาษาฝรั่งเศสอาจดูเหมือนเป็นเรื่องไกลตัวจากผู้คนในท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษายุโรปในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่ง เช่น ภาษาอังกฤษภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ซึ่งมักมุ่งเน้นศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน รวมทั้งความรู้ด้านวัฒนธรรม มีงานวิจัยบางชิ้นที่ศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนโดยภาพรวมไว้ ซึ่งทำให้เห็นทิศทางการวิจัยในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น งานวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ โดยศึกษาสภาพงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยจากงานวิจัยที่เผยแพร่ในรอบทศวรรษ และพบว่า กลุ่มงานวิจัยด้านหลักสูตรส่วนใหญ่มุ่งเน้นการประเมินผลการใช้หลักสูตร กลุ่มวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศส กลุ่มงานวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการทดลองใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการฟัง การพูด และความรู้ด้านวัฒนธรรมฝรั่งเศส สำหรับกลุ่มงานวิจัยด้านการวัดและการประเมินผลเป็นการศึกษารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง ประเด็นวิจัยที่ยังขาด คือ การวิจัยด้านหลักสูตร รูปแบบ/กลวิธีการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล (Dejamonchai, 2013)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในฐานะภาษาต่างประเทศพบว่า การจัดการเรียนรู้ปัจจุบันให้ความสำคัญกับความแตกต่างด้านภูมิหลังทางภาษาของผู้เรียน ดังนั้น หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในฐานะภาษาต่างประเทศจึงให้ความสำคัญกับภาษา และความรู้ทางภาษาที่ผู้เรียนเรียนมาก่อนภาษาเยอรมัน ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Paripanyaporn et al., 2018)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่างานวิจัยเกี่ยวกับภาษายุโรปที่มีอยู่ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษามากกว่า ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีตัวอย่างงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมซึ่งได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมระดับอาชีวศึกษาของประเทศไทย (Luecha et al., 2019) โดยพบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาของไทยควรมีคุณลักษณะด้านภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับความรู้วิชาชีพและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ เปิดกว้างทางความคิดและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น นอกจากนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะรับบุคคลเข้าทำงานในบริษัทข้ามชาติ จึงต้องเร่งพัฒนาคุณสมบัตินี้ให้กับนักศึกษา ส่วนแนวทางการจัดการเรียนการสอนเน้นหลักการสำคัญ คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันที่สามารถใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันมากกว่าเน้นการสอนไวยากรณ์และการแปลความหมายของภาษาโดยการจัดให้นักศึกษาอาชีวศึกษามีประสบการณ์ตรงร่วมกับชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในประเทศอาเซียนบวกสาม: กรณีประเทศมาเลเซีย ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญในการส่งเสริมภาษาต่างประเทศ คือ การพัฒนาครูและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น (Udomrat, 2014)

งานวิจัยเหล่านี้เป็นตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายและความสำคัญของการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม แต่จากการศึกษา

พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรมโดยไม่ได้มุ่งเน้นที่การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อเพิ่มสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมมากนัก และยังไม่เคยมีใครศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษายุโรป หรือแม้แต่ภาษาเยอรมันหรือฝรั่งเศสในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย รวมทั้งในสามจังหวัดชายแดนใต้ และในจังหวัดปัตตานีมาก่อน

อย่างไรก็ตาม แนวทางการศึกษาทั่วโลกในปัจจุบันตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หรือการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก นักวิชาการด้านการศึกษาพหุวัฒนธรรม เช่น Sleeter (1991) Derman-Sparks and Brunson Phillips (1997) Hollins (1999) Banks (1988, 2004) and Nieto (2000) ต่างมีความเห็นว่า การเรียนการสอนแบบพหุวัฒนธรรมและการเรียนการสอนข้ามวัฒนธรรมต้องเริ่มจากการสร้างอุปนิสัยให้ครูในเชิงรุกก่อน นั่นหมายความว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรม หรือในการสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียน นักวิชาการรุ่นหลังอีกมากที่พัฒนาแนวทางการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมและการเรียนรู้แบบข้ามวัฒนธรรม (ดูเพิ่มเติม Seeborg & Minick, 2012)

การจัดการศึกษาตามแนวคิดนี้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนต้องเตรียมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมให้อยู่ด้วยความเข้าใจ ร่วมมือ ร่วมใจ และมองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการพึ่งพาคายกัน (Cortes, 1996, p.1) การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเป็นแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา และเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเปลี่ยนโครงสร้างทางการศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนแต่ละเพศ นักเรียนพิเศษ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กลุ่มสีผิว กลุ่มวัฒนธรรมหลากหลายมีความเสมอภาคกันในด้านความสำเร็จในการเรียน (Banks, 1994) ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งของแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม คือ การที่ผู้คนมองวัฒนธรรมตนเองผ่านมุมมองจากวัฒนธรรมอื่นจะทำให้ผู้คนเหล่านั้นสามารถเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนขึ้น รวมทั้งยังเข้าใจและปฏิบัติต่อวัฒนธรรมอื่นอย่างดีขึ้นด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า *“When people view their culture from the point of view of another culture, they are able to understand their own culture more fully, to see how it is unique and distinct from other cultures, and to understand better how it relates to and interacts with other culture”* (Banks et al., 2020, p. 138)

Banks (1994) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยนำแนวคิดพหุวัฒนธรรมมาใช้ คือ การจัดการเรียนการสอน

ควบคู่กับวิถีชีวิตที่เด็กเรียนรู้ การให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน การส่งเสริมให้ยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรม ตนเอง และผู้อื่น การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ลดการแบ่งแยก การใช้หลักสูตรที่เรียนรู้เกี่ยวกับทุกกลุ่มชน การตอบสนองความสนใจ ความต้องการของเด็กทุกคน และการตระหนักว่าการจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน

Cortes (1996, p. 1) กล่าวถึง “การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม” คือ กระบวนการที่ครูช่วยเตรียมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมให้อยู่ด้วยความเข้าใจ มีความร่วมมือร่วมใจกัน มองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงในการพึ่งพาคายกัน ความเสียสละและยุติธรรม การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น ...โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ขยายขอบเขตของความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากสิ่งที่ใกล้ตัวออกไปสู่สิ่งที่ไกลตัว

Yothakhun (1998, p.13) ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาพหุวัฒนธรรมไว้ว่า การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมนั้นหมายถึง การจัดการศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรมในสังคมซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของหลักสูตรในโรงเรียนให้ยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียน เพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนในด้านต่างๆ รวมถึงคำนึงถึง ความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างสร้างสรรค์ และเป็นสุข

Sungtong (2008) กล่าวว่า พหุวัฒนธรรมศึกษา คือ แนวคิดและแนวปฏิบัติทางการศึกษาที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เข้าใจ ยอมรับ และเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนประสบความสำเร็จทางการเรียนและสามารถเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้ผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก นักวิชาการหลายคนกล่าวถึงบทบาทครูผู้สอนกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรมไว้ ตัวอย่างเช่น

Yongyuan and Padungpong (2007, p. 7) ได้กล่าวถึงบทบาทครูต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรมไว้ว่า ครู คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างเจตคติ ค่านิยมทางเชื้อชาติที่ต้องให้กับนักเรียน โดยผ่านกระบวนการสอนและการกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ดังนั้น การรับรู้เจตคติและพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน ต้องเป็นไปในทิศทางบวก ครูจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย

ครูจะต้องมีความรู้ เจตคติและทักษะการสื่อสารในชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และจัดกิจกรรมในบทเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความหลากหลาย ครูประจำชั้นและครูประจำวิชาในโรงเรียน พหุวัฒนธรรมของสถาบันการศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมเจตคติในเรื่องของการยอมรับในบุคคลและ กลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างจากตน ไม่ว่าจะความแตกต่างนั้นเป็น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา หรือวัฒนธรรม ครูจะต้องปราศจาก อคติความลำเอียงต่อนักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากตนและ เรียนรู้ให้นักเรียนกลุ่มต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสื่อสารและการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม และส่งเสริมการยอมรับ ซึ่งกันและกัน” (ดูเพิ่มเติม Titus, 1998)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับงานวิจัยนี้จึงหมายถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกัน การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของกันและกัน และสร้างบรรยากาศในการสร้าง การยอมรับความแตกต่าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน ในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านภาษา ศาสนา ชาติพันธุ์ ความเชื่อ ค่านิยม และอื่นๆ และสามารถสื่อสารและ ปฏิบัติต่อกันได้อย่างเหมาะสม

การออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นความ ต้องการของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีความเป็นกลาง มีความเป็น ประชาธิปไตย มีการเปิดรับแนวคิดที่หลากหลาย รวมทั้งให้ ความสำคัญกับความสุขและทัศนคติอันดีในการเรียนรู้และ ความเข้าใจผู้คนที่ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ ผู้เรียนจึงเป็นประเด็นแรกๆ ที่ต้องคำนึงถึง ทั้งนี้โดยเชื่อมโยง แนวทางปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressivism) กล่าวคือ การ พัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน เพื่อให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข และปรับตัวได้ดีตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และพัฒนาจากความ ต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วย ตนเอง กระบวนการที่ต้องลงมือปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน และจากแนวคิดที่ว่าการพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้จึงไม่ได้หยุดอยู่เพียงภายใน มหาวิทยาลัยแต่จะดำเนินไปตลอดชีวิต การจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยจึงมุ่งเน้นถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย จากหลัก การข้างต้นสู่การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome Based Education) โดยการพัฒนาลักษณะ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยเชื่อว่าสามารถตอบสนองหลักการ ดังกล่าวได้ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมหรือการปฏิบัติ (Active learning) ที่หลากหลาย การใช้ปัญหาเป็นฐานในการ เรียนรู้ (Problem-based Learning) การใช้โครงงานเป็นฐาน

(Project-based Learning) และการเรียนรู้โดยการบริการ สังคม (Service Learning) เป็นต้น โดยยึดพระราชปณิธานของ สมเด็จพระบรมราชชนก “ขอให้ถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง” เป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยประยุกต์ กระบวนการ PDCA ตามแนวทางของ Prof. Dr. William Edwards Deming เป็นเครื่องมือช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการ จัดการเรียนรู้และศึกษาวิเคราะห์ รวมทั้งมีการประเมินผลลัพธ์ และความพึงพอใจของผู้เรียนเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนา ต่อไปในอนาคต

จอห์น ดูย (John Dewey) และ ฟรานซิส พาร์เกอร์ (Francis Parker) ในฐานะเป็นผู้วางรากฐานปรัชญาการศึกษา พัฒนาการศึกษาคนสำคัญ มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาบนพื้นฐาน ของประชาธิปไตยและธรรมชาติของผู้เรียน (the nature of the child) กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น และความสนใจของตนเองได้อย่างอิสระมากกว่าปรัชญาการเมืองอื่นๆ และโรงเรียนจะต้องเป็น “ห้องปฏิบัติการสำหรับ ประชาธิปไตย” (laboratory for democracy) เพื่อเป็นแหล่ง เรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และปฏิบัติตามครรลอง ของปรัชญา กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งทุกขั้นตอนจะต้องตั้ง อยู่บนพื้นฐานปรัชญาประชาธิปไตย จอห์น ดูย (John Dewey) เสนอว่าห้องเรียนที่แท้จริง ควรเป็นสถานที่ที่นักเรียนได้ทำ กิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมทางสังคมด้วยกัน และนักเรียน สามารถตัดสินใจในประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ด้วย ตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ควรเป็นกิจกรรมที่นักเรียน และครูช่วยกันพิจารณาและเลือก แต่จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐาน ความสนใจของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนักเรียนจะพร้อม และมุ่งแสวงหาความหมายจากกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านั้น ด้วยตนเอง แม้ว่าจะต้องเผชิญอุปสรรคหรือปัญหาในระหว่าง กระบวนการเรียนรู้ สิ่งที่สำคัญ คือ ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนจาก การทำกิจกรรมจะนำไปสู่ความสนใจใหม่ และนำนักเรียนเข้าสู่ วงจรแห่งการเรียนรู้ (Cycle of learning) ด้วยตนเองในที่สุด (Tozer et al., 1993, pp. 141-143, as cited in Thongad, 2010)

Shotipongviwat (2017) พบว่า ปรัชญาการศึกษา พัฒนาการนิยมยืนยันเสรีภาพจำเป็นต่อการศึกษา เพราะการศึกษา คือ ชีวิต ไม่ใช่เตรียมพร้อมเพื่อชีวิต ดังนั้น ความรู้ต้อง ไม่ใช่ความเป็นจริงตายตัว แต่เปลี่ยนแปลงตามประสบการณ์ ของแต่ละคน ความรู้เกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน ดังนั้น เป้าหมายและวิธีการศึกษาเป็นเจตจำนงของผู้เรียนไม่ใช่ เจตจำนงของครู เพื่อการเรียนรู้ร่วมกับคนอื่น

จากการศึกษาข้างพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะ เป็นพลวัตสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เช่นกัน เนื่องจากมีความยืดหยุ่น และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมได้อย่างดี ในการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรม

ต่างๆ ที่หลากหลายซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาโดยรวมของแต่ละบุคคล โดยมุ่งเน้นไปที่ผลการเรียนการสอนซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับทักษะใหม่ๆ เพิ่มขึ้น โดยเนื้อหาที่ปรับแต่งได้แบบเฉพาะตัว (Customizations) จะช่วยให้ผู้สอนสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนบุคคลให้กับผู้เรียนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) ในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้ผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

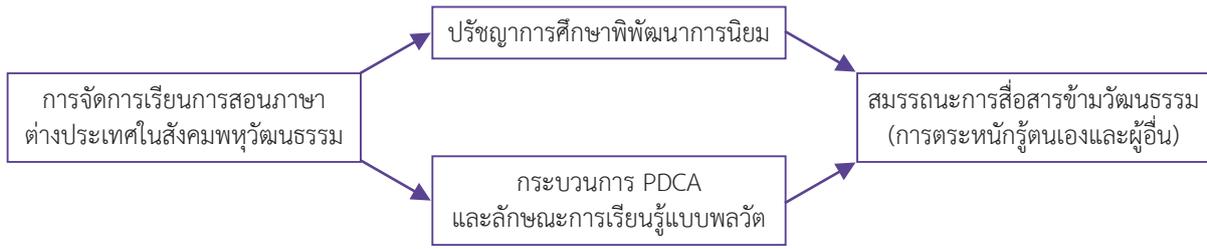

Figure 1 Conceptual framework
 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม: เป้าหมายการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของงานวิจัยนี้คือการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงความสามารถปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมักหมายถึง ทักษะการสื่อสาร รวมทั้งความอดทนอดกลั้น ความ

เห็นอกเห็นใจ การเปิดใจยอมรับ เป็นต้น ในที่นี้มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะส่วนตัว สมรรถนะในการจัดการสมรรถนะเฉพาะทาง และสมรรถนะทางสังคม (ดูเพิ่มเติม Bolten, 2007, p. 86) เป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยนี้สรุปเป็นแผนภาพดัง Figure 2

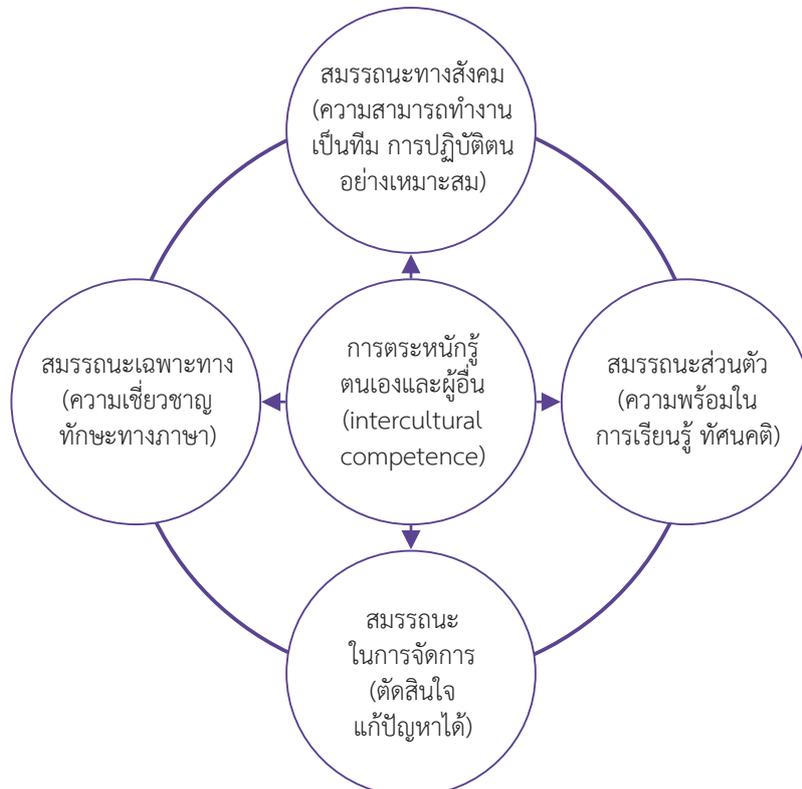

Figure 2 Cross-cultural competence/intercultural competence as learning outcomes
 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม/สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมในฐานะผลลัพธ์การเรียนรู้

■ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยศึกษาผลการประเมินทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และความพึงพอใจในการเรียนรู้เชิงปริมาณด้วย โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สิ่งที่คาดหวังและสภาพปัจจุบัน (analysis) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ 1) บุคคลประกอบด้วย ผู้สอนในหลักสูตรและนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสาขาภาษายุโรป (แขนงวิชาภาษาเยอรมันและแขนงวิชาภาษาฝรั่งเศส) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวนทั้งหมด 15 คน สามกลุ่มผู้เรียนจากสามภาคการศึกษา ได้แก่ ในปีการศึกษา 1-2562 3-2562 และ 1-2563 2) เอกสารประกอบด้วย หลักสูตรภาษายุโรป แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสังคมพหุวัฒนธรรม ปรัชญาการศึกษาที่พัฒนาการนิยม กระบวนการ PDCA และลักษณะการเรียนรู้แบบพลวัต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตร การสนทนากลุ่มเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน ความต้องการและความสนใจต่อการเรียนรู้ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษายุโรปในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Design and development) ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผลการประเมินความพึงพอใจและการประเมินทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยและทดลอง (Research and experiment) เป็นการทดลองใช้กิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (Evaluation and development) เป็นการประเมินผลและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ ดำเนินการโดยเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการภาคสนาม การเชิญวิทยากรเจ้าของภาษามาร่วมสนทนาและ/หรือการปฏิบัติการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวหรือเจ้าของภาษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการสื่อสารภาษายุโรปในสถานการณ์จริงกับเจ้าของภาษา

โดยตรง และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ พูดคุยวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และผลการประเมินรายวิชา รวมทั้งการวัดผลจากการสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม และ/หรือจากการประเมินสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนโดยเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

■ ผลการวิจัย (Results)

การออกแบบกระบวนการ (Intervention) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PDCA

การเรียนการสอนรายวิชานี้ เน้นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้กลวิธีการสอนแบบ Active learning หลากหลาย มีขั้นตอนการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักการบริหารคุณภาพวงจร Diming circle (PDCA) เพื่อดำเนินงานอย่างมีระบบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) P=Plan (ขั้นตอนการวางแผน) กำหนดวัตถุประสงค์ ลักษณะกิจกรรม แนวทางการสอน กำหนดเป้าหมาย กำหนดระยะเวลา รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนแผนได้ตามสถานการณ์ จากการระดมความคิด การอภิปรายแลกเปลี่ยน และการสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของผู้เรียน 2) D=Do (ขั้นตอนการปฏิบัติ) ศึกษาทฤษฎีมาใช้ในทางปฏิบัติ ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้และปรับให้เข้ากับผู้เรียนแต่ละคนรวมทั้งรวบรวมข้อมูล ประสิทธิภาพที่ได้จากการเรียนการสอนแต่ละครั้ง 3) C=Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตรวจสอบว่า นักศึกษานำทฤษฎีมาใช้ในทางปฏิบัติได้หรือไม่ เช่น การใช้คำพูด การใช้น้ำเสียง กลวิธีการสื่อสาร การแสดงท่าทางในสถานการณ์ต่างๆ ตรวจสอบกลวิธีการนำเสนอ การปฏิบัติเมื่อมีการเชิญวิทยากรมาสนทนาแลกเปลี่ยน ความสามารถในการสื่อสารกับเจ้าของภาษาเมื่อลงพื้นที่ปฏิบัติการภาคสนามหรือเมื่อมีแขกรับเชิญชาวต่างชาติในชั้นเรียน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งตรวจสอบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ความกระตือรือร้น ประเมินความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง จากการพูดคุยแลกเปลี่ยน 4) A=Action (ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม) การทำข้อค้นพบที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม หากนักศึกษายังไม่สามารถประยุกต์ทฤษฎีมาใช้ปฏิบัติได้ พิจารณาหาสาเหตุและแก้ไข ถ้าพบความผิดปกติ การไม่เข้าชั้นเรียน การมาสาย พิจารณาหาสาเหตุ รับฟังปัญหาและป้องกันการเกิดเหตุการณ์นั้นอีก หากมีปัญหจากระบบต่างๆ พิจารณาหาทางแก้ไข พัฒนาและกำหนดมาตรฐานครั้งต่อไป

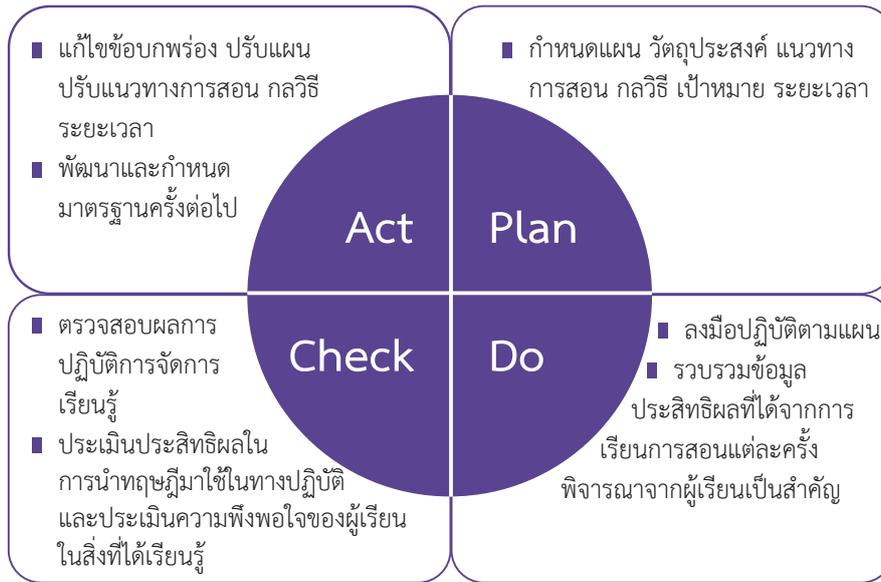

Figure 3 PDCA Cycle Model

โมเดลวงจรการควบคุมคุณภาพ

การปรับใช้แนวทางการเรียนการสอนแบบพลวัต

สิ่งที่เน้นหนักเป็นพิเศษ คือ กระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การทำความรู้จักนักศึกษาก่อนเริ่มกระบวนการเรียนรู้ ถามความเห็น ความถนัด ความชอบ การสร้างแรงจูงใจทางบวกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในทุกกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนมีบทบาทของผู้นำชั้นเรียน นำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์มากกว่าผู้ชี้แนะ หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านเดียว ผู้สอนและผู้เรียนจะเรียนรู้ไปพร้อมกันผ่านกระบวนการต่างๆ และมีการตรวจสอบ ปรับปรุง ตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบพลวัต ตามลักษณะการบริหารจัดการทีมแบบไดนามิก (Dynamic team management) โดยมองนักศึกษาเป็นทีมเดียวกัน พิจารณาและเรียนรู้ไปพร้อมกัน ปรับตัวพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงได้ และพร้อมจะสร้างพลังร่วมของทีมในทุกสถานการณ์ แม้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเหตุการณ์ไม่คาดคิดอย่างไรก็ตามยังอยู่ในกรอบแนวคิดหลักของรายวิชา

ผลลัพธ์และความพึงพอใจในการเรียนรู้

ผลการวิจัยจากแผนการจัดการเรียนรู้พบว่าความคาดหวังสำคัญจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม คือ ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและผู้เรียนควรมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอน เพื่อน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ หลากหลายในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และอาชีพ ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะทั้งด้านภาษา (เยอรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ) และด้านสังคม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และประเมินผลอย่างรอบด้าน หลากหลายเพื่อสามารถนำสิ่งที่

ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพท่ามกลางความหลากหลายในอนาคต จากการสังเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขั้นตอนการสำรวจความต้องการและระดมความคิดเห็น (needs assessment and discussion) โดยสำรวจปัญหาของการเรียนรู้ การเรียนการสอนที่ผ่านมา ความต้องการของผู้เรียน สภาพบริบทของการเรียนรู้ เป้าหมาย ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น ปิดตานิเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวชาวยุโรปไม่นิยมเดินทางมาเนื่องจากปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ ซึ่งเป็นข้อจำกัดหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจากการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับเจ้าของภาษา จึงต้องหาแนวทางจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยกลวิธีต่างๆ 2) ขั้นตอนการวางแผนร่วมกัน (plan) โดยผู้สอนกำหนดแผนคร่าวๆ ก่อน และวางแผนร่วมกับผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ต่างๆ ในช่วงเวลานั้นๆ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบและเติมเต็มสิ่งที่ยังขาดไป (improvement) โดยผู้สอนตรวจสอบสมรรถนะในการสื่อสารด้านภาษารวมทั้งสมรรถนะด้านสังคมของผู้เรียน จากการสื่อสารในชั้นเรียน การทดสอบ การทำงานกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์กับแขกรับเชิญหลากหลายในชั้นเรียนเป็นเบื้องต้นก่อน โดยร่วมมือกับรายแลกเปลี่ยนและรับฟังผู้เรียนในสิ่งที่ขาดและต้องการเติมเต็ม 4) ขั้นตอนการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในทางปฏิบัติ (implement) โดยการลงพื้นที่สื่อสารและสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว หรือชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวยุโรปที่ใช้ภาษาเยอรมันและ/หรือฝรั่งเศสในการสื่อสาร หรือการเชิญวิทยากรต่างชาติเข้ามาร่วมสนทนาในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาและชาวต่างชาติโดยตรง

5) ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติและวางแผนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนครั้งต่อไป (evaluation and development) โดยผู้สอนประเมินจากการใช้ภาษา ทักษะการสื่อสารทั้ง วิชาภาษาและอวิชาภาษา ความมั่นใจในการสื่อสารของผู้เรียน เป็นต้น นอกจากนั้นผู้เรียนต้องประเมินผู้สอน รายวิชาและ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ รวมทั้งให้ชาวต่างชาติผู้เป็นเจ้าของภาษา ที่เข้ามาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนประเมินทักษะการสื่อสารของผู้เรียน และผู้เรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ประเมินกันเองด้วย

ผลการวิจัยจากการสนทนากลุ่มและสังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสูงขึ้น มีพัฒนาการการเรียนรู้และมีความมั่นใจในการสื่อสารขึ้นมาก หลังจากได้ลงพื้นที่ ปฏิบัติการสื่อสารในสถานการณ์จริงและได้ใช้ข้อเท็จจริงที่เรียนมาในทางปฏิบัติ ในสถานที่ที่มีเจ้าของภาษาหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีชาวยุโรปเดินทางมาจำนวนมาก เช่น กระบี่ พังงา ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษายุโรปและเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และมีความเห็นว่าการ ได้มีโอกาสเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ได้เผชิญปัญหาและร่วมกัน ช่วยแก้ปัญหาในสถานการณ์ติดต่อกับชาวต่างชาติโดยเฉพาะ ชาวยุโรปที่ใช้ภาษาเยอรมัน และ/หรือฝรั่งเศสในการสื่อสาร สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับสูงมาก

ผลการวิจัยจากการวัดผล การสัมภาษณ์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบปฏิบัติการภาคสนามโดยการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ (3 ปี) มีข้อมูลดังต่อไปนี้

การวัดผลการเรียนรู้ในรายวิชานี้ใช้วิธีผสมผสานที่ไม่ใช่ การสอบกลางภาคหรือปลายภาคด้วยการสอบข้อเขียนเพื่อ วิเคราะห์การนำทฤษฎีมาใช้ในทางปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละคน เท่านั้นแต่รวมถึง การทดสอบระดับความสามารถทางภาษา ในการติดต่อกับคนไทยและต่างชาติผ่านการสอบปฏิบัติจริงจาก การลงพื้นที่ ฝึกปฏิบัติการภาคสนาม สัมภาษณ์พูดคุยกับชาว ต่างชาติและชาวยุโรปในสถานที่ท่องเที่ยว สถานประกอบการ ในจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว มาทำงาน มาใช้ ชีวิต หรือมีครอบครัวที่ประเทศไทยหรือการเดินทางมาเพื่อ ธุรกิจการงานอื่นๆ รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมจากการสื่อสาร ผ่านการออนไลน์ (ในกรณีที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบ ออนไลน์) การนำเสนอผลงานที่ค้นคว้าและอภิปรายด้วยตนเอง หรือแบบกลุ่มในห้องเรียน โดยบูรณาการการใช้โปรแกรมทาง คอมพิวเตอร์ เครื่องช่วย และซอฟต์แวร์ หรือสื่อต่างๆ ทดสอบ กระบวนการแก้ปัญหาหรือกรณีศึกษาที่จำเป็นเพื่อสังเกตทักษะ ในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังประเมินจากความเห็นของวิทยากร ผลงานของกลุ่มและ ผลงานของผู้เรียนในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ทำงาน ประเมิน ตนเอง และประเมินซึ่งกันและกัน (peer) ด้วย

เกณฑ์ให้คะแนนที่กำหนดแผนไว้มีดังนี้ 1) สอบกลางภาค 20 % 2) สอบปลายภาค 20 % กรณีนี้เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ ด้วยการเขียนบรรยายตอบโจทย์คำถาม เพื่อทวนสอบความ เข้าใจเชิงทฤษฎีและการคิดวิเคราะห์ (มักเป็นข้อสอบอัตนัยที่ ให้ความเวลาในการทำและบริหารเวลาเองอย่างอิสระ 24 ชั่วโมงหรือ ตามแต่ข้อตกลงร่วมกัน ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากทุกแหล่ง รับโจทย์และส่งคำตอบตามกำหนดเวลาพร้อมกัน โดยต้อง อ้างอิงอย่างถูกต้อง ตรวจสอบได้) 3) สอบย่อย 3 ครั้ง 20% กรณี นี้ปรับเปลี่ยนตามข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน บางครั้งวัดผลจาก การแสดงบทบาทสมมติ บางครั้งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายราย บุคคลหรือรายกลุ่มในสัปดาห์ที่ 3, 6 และ 9 เพื่อทวนสอบความรู้ ความเข้าใจเป็นระยะๆ 4) งานนำเสนอ 20% กรณีนี้ส่วนใหญ่ เป็นนำเสนอรายบุคคลหรือรายกลุ่มจากผลการลงปฏิบัติภาค สนาม หรือจากงานที่ได้รับมอบหมาย 5) สอบปากเปล่า สนทนา แสดงความคิดเห็น 10% กรณีนี้วัดจากการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ กับเจ้าของภาษาโดยตรงหรือกรณีการร่วมแสดงความคิดเห็น กับวิทยากรรับเชิญรวมทั้งการอภิปรายในชั้นเรียนตลอดภาค การศึกษา 6) ความสนใจและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 10% ซึ่งวัดผลจากความรับผิดชอบ การทำงานร่วมงานเป็นทีม ความ ตรงต่อเวลา เป็นต้น กรณีนี้ผู้เรียนประเมินตนเอง และประเมิน ซึ่งกันและกันดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

ผลลัพธ์เชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนทั้งสาม ครั้ง มีดังนี้ ครั้งที่ 1 มีผู้ลงทะเบียนเรียน 8 คน ได้เกรด A ร้อยละ 12.5 และ B+ ร้อยละ 87.5 ผู้เรียนมีสมรรถนะการสื่อสารข้าม วัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพสูงอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ครั้งที่ 2 มีผู้ลงทะเบียนเรียน 2 คน ได้ A 100% จากการทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลากหลายทั้งการเขียน การฟัง พูด การแสดงออกและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในกรณีเชิงวิทยากร มาร่วมพูดคุย ทดสอบสมรรถนะ เนื่องจากเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาสุดท้าย ผ่านกระบวนการฝึกฝนเรียนรู้มา มากพอสมควร จึงมีสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ครอบคลุม เพียงพอ ครั้งที่ 3 มีผู้ลงทะเบียนเรียน 5 คน ได้เกรด A ร้อยละ 20 ได้เกรด B+ ร้อยละ 60 ได้เกรด B ร้อยละ 20 ผู้เรียนมีสมรรถนะ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพค่อนข้างสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยเฉลี่ยจากนักศึกษาทั้ง 15 คน ที่ลงทะเบียนรายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมทั้งสาม ภาคศึกษา เป็นนักศึกษาชายร้อยละ 26.7 นักศึกษาหญิงร้อยละ 73.3 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 20 ชั้นปีที่สาม ร้อยละ 80 ศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาเยอรมันหรือแขนงวิชาภาษาเยอรมัน ร้อยละ 40 ศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสหรือแขนงภาษา ฝรั่งเศส ร้อยละ 46.7 ศึกษาสาขาวิชาโทภาษาเยอรมัน ร้อยละ 13.3 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 40 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 60 พบว่า เพศและศาสนาไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ แต่ผู้ที่มีทักษะการสื่อสารด้านการฟัง การพูดและความรู้ทาง

ภาษาที่ครอบคลุมกว่า เช่น มีทักษะการสื่อสารได้หลากหลายภาษามากกว่า รวมทั้งมีการปรับตัวได้ดีกว่า จะมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าด้วย นอกจากนั้นยังมีความกล้าและความมั่นใจในการสื่อสารมากกว่า (โดยเฉพาะผู้ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับดีเป็นพื้นฐาน) ผู้ที่เรียนชั้นปีการศึกษาที่สูงกว่าจะมีผลสมรรถนะการสื่อสารที่ครอบคลุมมากกว่า แต่พบปัญหาว่า ผู้ที่เรียนแขนงภาษาเยอรมัน มีทักษะการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสไม่เพียงพอในการสื่อสารระดับพื้นฐาน และผู้ที่เรียนแขนงภาษาฝรั่งเศส มีทักษะการสื่อสารภาษาเยอรมันไม่เพียงพอในการสื่อสารระดับพื้นฐานเช่นกัน

ผลการศึกษาความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนรู้จากการสัมภาษณ์พูดคุยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงพอใจสูงสุดและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่สุด คือ การลงพื้นที่ปฏิบัติการภาคสนาม (field work) การมีโอกาสนำเสนอและสื่อสารกับเจ้าของภาษาหรือชาวยุโรปโดยตรงอย่างหลากหลายในสถานการณ์จริง ระดับรองลงมาคือการได้สนทนาพูดคุย สัมภาษณ์เจ้าของภาษาโดยตรงผ่านการออนไลน์ นอกจากนั้นเป็นเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้างหลากหลาย และบูรณาการข้ามศาสตร์ รวมทั้งกลวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความเหมาะสมของสถานการณ์เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้ในชีวิตจริง

ผลลัพธ์ด้านสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสำคัญที่พบจากการวิเคราะห์การประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษา คือ ความสามารถในการสื่อสารภาษายุโรปที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งทัศนคติในการมองคนอื่นที่แตกต่างเปลี่ยนไปจากเดิมและการมี

ความเข้าใจตนเองและผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความต่างศาสนาเพิ่มขึ้นไปพร้อมกันด้วย ตัวอย่างเช่นนักศึกษามุสลิมหลายคนแสดงความเห็นว่า เขาเข้าใจความคิดของชาวยุโรปที่นับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็เข้าใจเพื่อนที่นับถือศาสนาพุทธมากขึ้นด้วยจากการได้รับฟังมุมมองที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังทำให้เขาพร้อมจะเรียนรู้ผู้อื่นก่อนที่จะตัดสินใครอย่างรวดเร็วด้วย

ผลการประเมินความพึงพอใจจากการประมวลผลข้อมูลทางสถิติเป็นค่าแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยให้นำหนักคะแนนความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของ Likert จากมากที่สุด ถึง น้อยที่สุด และแบ่งเกณฑ์วัดค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.50-5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.50-4.49	พึงพอใจมาก
2.50-3.49	พึงพอใจปานกลาง
1.50-2.49	พึงพอใจน้อย
1.00-1.49	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยเฉลี่ยจากการประเมินของนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาทั้งสามภาคการศึกษา ดัง Table 1 ซึ่งแสดงผลการประเมินด้านการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งห้าด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

Table 1 Results of the evaluation of the achievements of subject educational outcomes

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชา

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1. ผู้เรียนมีจริยธรรมต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการต่อเพื่อนร่วมอาชีพ และต่อสังคม	4.57	5.00	5.00	4.86	0.25
2. ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าของรายวิชานี้	4.43	5.00	4.50	4.64	0.31
3. ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.71	5.00	4.25	4.65	0.38
ด้านความรู้					
4. ผู้เรียนได้รับความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต	4.43	5.00	4.50	4.64	0.31
5. ผู้เรียนมีความรอบรู้เนื้อหาในสาขาหรือวิชาเฉพาะ	4.57	5.00	4.75	4.77	0.22

Table 1 Results of the evaluation of the achievements of subject educational outcomes (cont.)
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชา

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
ด้านทักษะทางปัญญา					
6. ผู้เรียนมีการบูรณาการศาสตร์ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	4.29	5.00	4.50	4.60	0.36
7. ผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหาและรู้เท่าทันสถานการณ์	4.57	5.00	4.50	4.69	0.27
8. ผู้เรียนมีทักษะในการสืบค้นและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.57	5.00	4.50	4.69	0.27
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
9. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	4.43	5.00	4.50	4.64	0.31
10. ผู้เรียนสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.71	5.00	4.50	4.74	0.25
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
11. ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	4.57	5.00	4.25	4.61	0.38
12. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้หรือการทำงาน	4.43	5.00	4.50	4.64	0.31
13. ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ	4.71	5.00	4.50	4.74	0.25
เฉลี่ยภาพรวม	4.54	5.00	4.52	4.69	0.30

ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านใน Table 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.30) โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในประเด็นที่ว่า ผู้เรียนมีจริยธรรมต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อเพื่อนร่วมอาชีพ และต่อสังคม ($\bar{X}=4.86$) รองลงมาคือ ด้านความรู้ ได้แก่

ผู้เรียนมีความรอบรู้เนื้อหาในสาขาหรือวิชาเฉพาะ ($\bar{X}=4.77$) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ผู้เรียนสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{X}=4.74$ เท่ากัน) ซึ่งล้วนเชื่อมโยงกับสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์ในสังคม

Table 2 Course evaluation results
ผลการประเมินรายวิชา

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
จุดประสงค์รายวิชา					
1. รายวิชามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน	4.75	5.00	4.80	4.85	0.13
เนื้อหารายวิชา					
2. เนื้อหาของรายวิชาตรงตามคำอธิบายรายวิชา	4.62	5.00	4.80	4.81	0.19
3. เนื้อหารายวิชามีความทันสมัย	4.88	5.00	4.80	4.89	0.10
กิจกรรมการเรียนการสอน					
4. รายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ	4.50	5.00	4.80	4.77	0.25
5. จำนวนชั่วโมงสอนของรายวิชามีความเหมาะสม	4.88	5.00	4.80	4.89	0.10

Table 2 Course evaluation results (cont.)

ผลการประเมินรายวิชา

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
6. รายวิชามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิด การให้เหตุผลและการแก้ปัญหา	4.75	5.00	4.80	4.85	0.13
การวัดและประเมินผล					
7. รายวิชาที่มีวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.62	5.00	4.80	4.81	0.19
8. รายวิชาที่มีการกำหนดวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.50	5.00	4.80	4.77	0.25
สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้					
9. รายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและครบถ้วนตามประมวลการสอนรายวิชา	4.75	5.00	4.60	4.78	0.20
10. รายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	4.88	5.00	4.80	4.89	0.10
ค่าเฉลี่ยรวม	4.72	5.00	4.78	4.83	0.17

ผลการประเมินรายวิชาในตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.17) โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ เนื้อหารายวิชาที่มีความ

ทันสมัย จำนวนชั่วโมงสอนของรายวิชามีความเหมาะสม และรายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.89$) ซึ่งเป็นคะแนนสูงสุดทั้ง 3 ปีการศึกษา

Table 3 Teaching evaluation results

ผลการประเมินการสอน

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
ด้านความรู้					
1. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่สอน	4.83	5.00	5.00	4.94	0.10
2. อาจารย์ผู้สอนให้คำปรึกษาและแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	5.00	5.00	4.80	4.93	0.12
3. อาจารย์ผู้สอนมีการบูรณาการเนื้อหาในรายวิชากับศาสตร์อื่นๆ และการนำไปใช้ในชีวิตรจริง	5.00	5.00	4.80	4.93	0.12
คุณลักษณะของผู้สอน					
4. อาจารย์ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.83	5.00	4.80	4.88	0.11
5. อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสม	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00
6. อาจารย์ผู้สอนมีความตรงต่อเวลา	4.83	5.00	4.80	4.88	0.11
ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้					
7. อาจารย์ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ	5.00	5.00	4.60	4.87	0.23
8. อาจารย์ผู้สอนมีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00
9. อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้	5.00	5.00	4.80	4.93	0.12

Table 3 Teaching evaluation results (comt.)
ผลการประเมินการสอน

หัวข้อ	1/62	3/62	1/63	\bar{X}	S.D.
10. อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00
11. อาจารย์ผู้สอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม	4.83	5.00	5.00	4.94	0.10
ค่าเฉลี่ยรวม	4.90	5.00	4.87	4.94	0.09

ผลการประเมินการสอนในตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X}=4.94$, S.D.=0.09) โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุดซึ่งสะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนให้ความสำคัญอันดับแรกๆ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และการใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ($\bar{X}=5.00$)

อภิปรายผล (Discussions)

จากการทดลองจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมโดยใช้ปรัชญาพัฒนาการนิยม ผสมผสานแนวความคิดการจัดการเรียนรู้แบบพลวัตและกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ PDCA ในรายวิชาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่าแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษายุโรปในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1. การบูรณาการการเรียนรู้ กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนผลสนรูปแบบของการเรียนรู้แบบพลวัต สามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่น แนวคิดอื่น รวมทั้งภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ นอกเหนือจากภาษายุโรป รวมทั้งบูรณาการความหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน
2. การมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมส่งเสริมในการลงมือปฏิบัติจริงหรือการปฏิบัติการภาคสนาม เพื่อเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในโลกความเป็นจริง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้มากกว่า นอกจากนั้นยังปลูกฝังการทำงานเป็นทีม การเพิ่มประสบการณ์นอกห้องเรียน เรียนรู้การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ พร้อมๆ กับการปลูกฝังคุณธรรมและคุณธรรมรับผิดชอบ
3. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความผ่อนคลาย เสมอภาค ยุติธรรม เป็นประชาธิปไตย ปราศจากอคติ และรับฟังกันไม่ต้องตัดสิน ผิด ถูก จากความแตกต่างใดๆ จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเปิดใจและมีความสุข
4. การเชื่อมโยงภาษายุโรปกับสิ่งรอบตัวภายในท้องถิ่น

การปฏิสัมพันธ์ในชุมชน การคิดหาแนวทางใช้ทักษะทางภาษา และวัฒนธรรมยุโรปในการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน เพื่อสร้างการตระหนักรู้ในการเพิ่มศักยภาพส่วนบุคคลด้วยการเรียนรู้ภาษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาษายุโรป รวมทั้งการนำการเรียนรู้มาใช้ประโยชน์เชิงประจักษ์

5. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้สอน หรือถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

6. การพัฒนาปรับใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนการสอน เพื่อสามารถจัดการเรียนการสอนได้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

7. การแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งเยอรมัน ฝรั่งเศสและองค์กรเอกชน และการได้รับการสนับสนุนทางงบประมาณจากฝ่ายบริหารและ/หรือองค์กรต่างๆ

กลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมีหลักการดังต่อไปนี้

1. การสร้างการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งที่เรียนรู้ และสิ่งนี้จะเชื่อมโยงกับความสุขในการเรียนรู้ เพราะเมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนรู้ จะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพยายามแสวงหาและเรียนรู้ด้วย
2. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือค้นคว้าและปฏิบัติด้วยตนเองโดยเลือกในสิ่งที่ตนเองชอบก่อน ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า การมีโอกาสเลือกสิ่งที่ผู้เรียนชอบและสนใจ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความกระหายใคร่รู้ในการเรียนมากขึ้น
3. การให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เองจากการลองผิดลองถูกและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น การได้รับโจทย์ในการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวเมื่อมีการลงพื้นที่ปฏิบัติการภาคสนาม ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และจะมีกระบวนการเรียนรู้จากการลองผิดลองถูกก่อน
4. การสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่เกิดจากการเปิดใจเรียนรู้และยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งในกรณีที่อยู่ใกล้และไกลตัว โดยผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสเลือกศึกษาเพิ่มเติมเรื่องที่สนใจและถนัดในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

5. การทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและ/หรืออนาคต รวมทั้งมีประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วย เช่น การมีโอกาสเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ หรือการใช้ทักษะทางภาษา และวัฒนธรรมในการสนับสนุนช่วยเหลือผู้อื่น อย่างการช่วยเป็นล่าม การช่วยแปลในการสื่อสารในสถานการณ์ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น

6. การประเมินผลหลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองด้วย

7. การให้ความสำคัญกับเรื่องการปรับตัวและความสามารถเชิงพลวัต

8. การมุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน

9. การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งมีการสรุปบทวนผลของการเรียนรู้สม่ำเสมอ

บทสรุป (Conclusions)

การวิจัยนี้เป็นเพียงตัวอย่างแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้ผู้เรียน ท่ามกลางข้อจำกัดต่างๆ การลงมือปฏิบัติและเห็นเป็นรูปธรรมจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและสร้างแรงจูงใจได้อย่างดีในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยความเชื่อที่ว่า ความสุขในการเรียนรู้และการเห็นคุณค่าในสิ่งที่เลือกทำ รวมทั้งการสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองให้ได้ก่อน จะสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ การเปิดใจรับฟังยอมรับซึ่งกันและกันและการสร้างการมีส่วนร่วมท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายจะสร้างทีมที่มีเป้าหมายร่วมกันและมีความสุขในการเรียนรู้ว่าจะเกิดขึ้นในทุกที่และทุกสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นพลวัต พัฒนาตลอดเวลา โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไม่ควรมุ่งเน้นพัฒนาทักษะทางภาษา หรือการสื่อสารเท่านั้นแต่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมด้วย

งานวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ภาษาอื่นๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรม หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง หรือนำไปบูรณาการร่วมกับเนื้อหา

วิชาอื่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะสมรรถนะด้านภาษา สมรรถนะการสื่อสาร สมรรถนะทางสังคม และสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาข้อมูลด้านอื่นๆ หรือกลวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ที่จะพัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในบริบทที่คล้ายคลึงกันนี้ควรได้รับการศึกษาและพัฒนาต่อไป

นอกจากนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การออกไปเรียนรู้ในห้องเรียน โดยประยุกต์ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมรวมทั้งทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ในการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมต่างชาตินั้น สามารถพัฒนาต่อได้อีกหลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่องของการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลทางวัฒนธรรม พื้นที่ท่องเที่ยว ทรัพยากร วิถีชีวิตและอื่นๆ เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ด้วยภาษา ทั้งนี้โดยใช้ศาสตร์ทางด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เพื่อสื่อสารข้อมูลออกไปอย่างกว้างขวางในระดับสากลยิ่งขึ้น กรณีนี้สามารถนำไปสู่การสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม เศรษฐกิจที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของคุณค่าที่มีในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- Banks J. A. (1994). Approaches to multicultural curriculum reform. In J. Banks & C. Banks (Eds), *Multicultural education: Issues and perspectives* (pp. 137-157). Allyn & Bacon.
- Banks, J. A. (1988). *Multicultural education: Theory and practice* (2nd ed.). Allyn and Bacon.
- Banks, J. A. (2004). Introduction: Democratic citizenship education in multicultural societies. In J. A. Banks (Ed.), *Diversity and citizenship education: Global perspectives* (pp. 3-15). Jossey-Bass.
- Banks, J. A., Banks, C. A. Mc Gee (2020). *Multicultural education: Issues and perspective* (10th ed). John Wiley & Sons.
- Bolten, J. (2007). *Interkulturelle kompetenz*. Druckerei Sömmmerda GmbH.
- Cortes, C. E. (1996). *Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching* (5th ed.). Allyn and Bacon.
- Dejamonchai, S. (2013). A study of the state of researches on French teaching and learning in Thailand during the past decade. *Humanities Journal*, 20(2), 178-202.
- Derman-Sparks, L., & Brunson Phillips, C. B. (1997). *Teaching/learning antiracism: A developmental Approach*. Teachers College Press.
- Hollins, E. R. (1999). Relating ethnic and racial identity development to teaching. In R. H. Sheets & E. R. Hollins (Eds.), *Racial and ethnic identity in school practices: Aspects of human development* (pp. 183-194). Erlbaum.
- Luecha, R., Nilayon, N., khotthaphan, W., & Thongprayoon, T. (2019). Guidelines for language and intercultural communication instruction at vocational education in Thailand. *Journal of industrial education. Faculty of Education. Srinakharinwirot University*, 13(1), 1-23.
- Nieto, S. (2000). *Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education* (3rd ed). Longman.
- Paripanyaporn, K., Pikulkantalers, R., & Bunyamongkolwat, K. (2018). Learning management of German as a foreign language. *Journal of Education Studies*, 46(4), 523-533.
- Seeberg, V., & Minick, T. (2012). Enhancing cross-cultural competence in multicultural teacher education: Transformation in global learning. *International Journal of Multicultural Education*, 14(3), 1-22.
- Shotipongviwat, P. (2017). Analysis of the progressivism philosophy. *Faculty of Education: Mahamakut Buddhist University*, 5(2), 91-98.
- Sleeter, C. E. (1991). *Empowerment through multicultural Education*. State University of New York Press.

- Sungtong, E. (2008). *Multicultural leadership of public school principals in the Three Southern Border Provinces*. Prince of Songkla University.
- Thongad, C. (2010). The actual demonstration school: Learning management based on progressive education philosophy. *Journal of Education Naresuan University*, 12(1), 72-93.
- Titus, D. (1998, March 23). *Teaching tolerance and appreciation for diversity; applying the research on prejudice reduction* [Paper presentation]. The Association of Supervision and Curriculum Development 53rd. Annual Conference and Exhibit Show, San Antonio.
- Udomrat, T. (2014). Policies and strategies for the promotion of foreign language instruction in ASEAN+3 countries: A case study of Malaysia. *Journal of Education Naresuan University*, 16(1), 127-139.
- Yongyuan, B., & Padungpong, C. (2007). Using art activities to promote respect for cultural diversity of elementary school students, Pattani province. *Songklanakarin Journal of Social Sciences & Humanities*, 16(6), 953-972.
- Yothakhun, S. (1998). *A development of a multicultural education program to promote self understanding of preschool children in the Northeastern region* [Master's thesis]. Chulalongkorn University.